บทความพิเศษ

มงคล แก้วจันทร์

ระบบการค้นคืนสารสนเทศ (IRS)

"การค้นคืนสารสนเทศ เพื่อแยกข้อมูลหรือ สารสนเทศที่ต้องการ ออกจากกลุ่มของข้อมูลหรือ สารสนเทศที่ไม่ต้องการ"

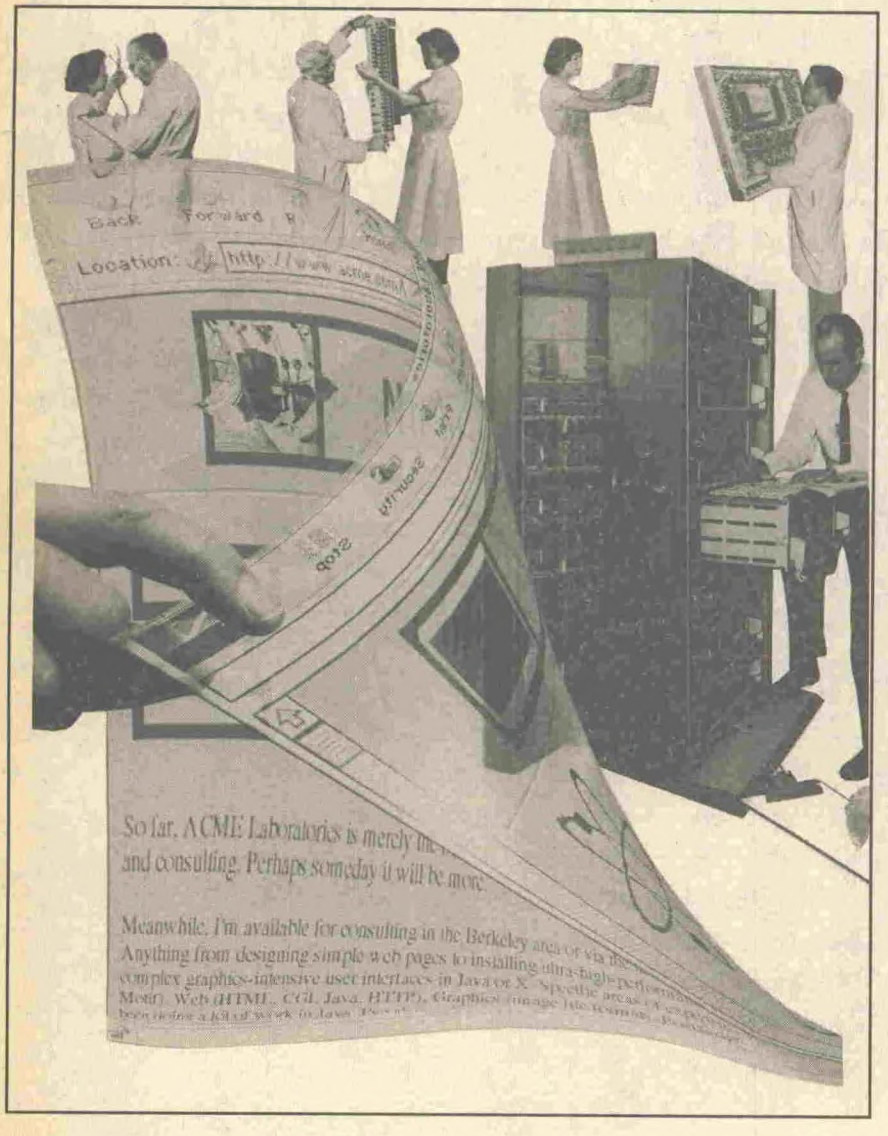

ข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้ชีวิตในยุคปัจจุบันได้มีสีสันและรสชาด ในขณะนี้เรายังอยู่ในยุคที่เรียกว่ายุคแห่งข้อมูลข่าวสาร (Information Age) เราจะพบว่านับวันความต้องการทางด้านข้อมูลเพื่อนำไปประกอบกิจกรรม การทำงาน การศึกษาค้นคว้าวิจัย

เป็นที่ทราบกันในเบื้องต้นว่าสารสนเทศเป็นคำที่ใช้แทนศัพท์ภาษาอังกฤษ Information ที่สามารถให้คำจัดกัดความโดยรวมว่า "เป็นข้อมูลที่ได้ผ่านกระบวนการประมวลผลแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้" ในหลายด้าน เช่น การตัดสินใจ การลงทุน หรือใช้อ้างอิงในการศึกษาค้นคว้าได้

ในความหมายของ Information ที่ทางราชบัณฑิตสถานได้ให้คำแปลเป็น "สารนิเทศ" หลายท่านอาจจะสับสน การเลือกใช้คำที่เป็นความหมายของ Information จะขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ ในวงการทางด้านการประมวลผลที่ให้ความสำคัญในการใช้งาน (use) หรือทางด้านที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์มักจะนิยมใช้คำว่า "สารสนเทศ" ส่วนคำว่า "สารนิเทศ" ส่วนมากจะใช้ในด้านการให้บริการ การแสดงออกหรือในแวดวงของระบบห้องสมุด (service)

เรามีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับระบบสารสนเทศมีความต้องการในด้านการรับรู้ข่าวสารข้อมูล ต้องการทราบแหล่งข้อมูล วิธีการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลหรือสารสนเทศที่ต้องการเป็นจุดเริ่มของกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ความต้องการของมนุษย์เป็นจุดที่สำคัญที่ทำให้เกิดการทำงาน การตอบสนองความต้องการ ในส่วนของระบบสารสนเทศความต้องการ (User need) เป็นแรงหรือปัจจัยหลักที่ทำให้ข้อสนเทศหรือข้อมูลนั้นสำคัญ

เพียงใด ลองสังเกตรอบ ๆ ตัวดูสิครับจะพบว่า ข้อมูลบางอย่างสำคัญและเป็นที่ต้องการสำหรับบุคคล แต่กลับไม่ได้มีความสำคัญและเป็นที่ต้องการเลยสำหรับอีกบุคคลหนึ่ง พอมองเห็นแล้วว่า อินฟอร์เมชันหรือสารสนเทศเทศจะขึ้นกับสถานการณ์ของแต่ละคน

ลองย้อนกลับไปมองความต้องการของตัวเองเกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์หรือการใช้อินเทอร์เน็ต จะพบว่าท่านต้องการเทคนิคและวิธีการใช้งานให้เกิดประโยชน์ อินฟอร์เมชันที่ท่านต้องการต้องมีการเสาะแสวงหา (Information hunting) เช่น ต้องไปหาหนังสือ ตำรา คู่มือ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการทำงานที่ต้องการ

หนังสือ คู่มือ หรือซีดีรอม รวมถึงข้อมูลในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ล้วนแล้วเป็นสารสนเทศทั้งนั้น การเข้าถึง (Access) ไม่ใช่เรื่องยาก แต่ต้องมีกระบวนการและกรรมวิธีที่เหมาะสมจึงจะทำให้ได้ข้อมูลหรือสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการได้

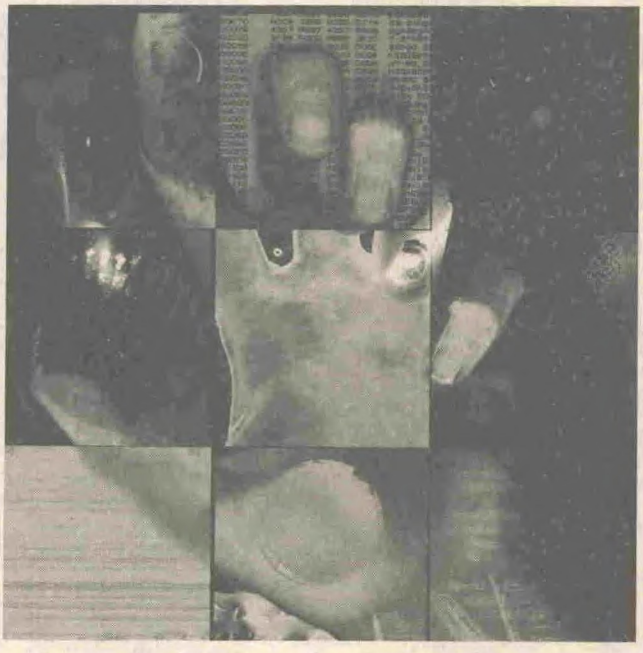

เกี่ยวกับ IR

ถ้าหากเป็นยุคที่การใช้ไอทีนั้นมีราคาและค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ระบบการสืบค้นข้อมูลคงจะจำกัดในเฉพาะแหล่งที่ให้บริการ เช่น ศูนย์บริการข้อมูล หรือหน่วยงานที่ให้บริการด้านการค้นคว้า ห้องสมุด ผู้ที่สืบค้นข้อมูลต้องมีการสอบถามผู้ใช้ว่าต้องการข้อมูลแบบไหน ความทันสมัยของข้อมูล ขอบข่ายที่ต้องการ

ผู้ใช้อาจจะไม่ค่อยสะดวกในการใช้บริการ แถมบางครั้งการสื่อสารอาจจะไม่ตรงกัน ผลที่ได้อาจจะไม่ถูกใจ

ในเมื่อระบบที่ใช้สนับสนุนทางด้านการค้นและเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศมีราคาต่อคุณภาพที่ไม่แพงนัก และยังสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้โดยตรง เราต้องการข้อมูลอะไร รูปแบบและขอบข่ายที่ต้องการเป็นอย่างไร รู้แก่ใจอยู่แล้ว

การวางแผนการค้นข้อมูล ตลอดจนเรื่องราวของระบบการสืบค้นที่กล่าวมาตั้งแต่ต้น อยากให้ผู้ใช้ได้รู้จักแนวคิดในการจัดเก็บและการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ต้องการด้วยตนเอง มุ่งประเด็นการเข้าถึงอินฟอร์เมชันที่ถูกจัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์

การค้นคืนสารสนเทศ

อินฟอร์เมชันถูกจัดเก็บไว้ จะทำหน้าที่ค้นคืนกลับมาใช้งานได้ในเวลาที่พอเหมาะ การสืบค้นสารสนเทศ (Information Retrieval) จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการจัดเก็บและต้องการใช้อินฟอร์เมชัน ซึ่งต้องการเฉพาะบางส่วนเท่านั้น ซึ่งจะเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการคัดเลือก ว่าได้ข้อมูลมาเท่าใด ความถูกต้องและแม่นยำของข้อมูลที่ได้ ใช้เวลาไปเท่าไร มากน้อยเพียงใด

การจัดเก็บสารสนเทศในระบบคอมพิวเตอร์ จะมีการกำหนดโครงสร้างการจัดเก็บเพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งสามารถค้นคืนในรูปแบบที่สะดวกสบาย มีทั้งระบบที่เป็นออนไลน์และซีดีรอม

ในแวดวงของการดำเนินธุรกิจอาจจะเรียกเป็นกลุ่มเป้าหมาย แต่ในส่วนของระบบการสืบค้นข้อมูลอาจจะพอแบ่งย่อยเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่มของนักวิจัย นักวิชาการที่ต้องการใช้สารสนเทศที่เฉพาะเจาะจง อันนี้คงถามใครไม่ได้เพราะรู้เรื่องของอินฟอร์เมชันที่ต้องการว่ามีอะไรในระบบที่กำลังค้น หรือเรียกง่าย ๆ ว่า กลุ่มมืออาชีพ

2. กลุ่มที่ใช้อินฟอร์เมชันหรือสารสนเทศโดยทั่วไป มีความรู้ในเรื่องการค้นคืน

3. กลุ่มมือใหม่หรือผู้ใช้ทั่วไปที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีความรู้ทางวิชาการอย่างลึกพอ

เรื่องของการแทนสิ่งที่สนใจ (Entity) หรือให้สัญลักษณ์ในการชี้ว่านี่คืออินฟอร์เมชันที่ต้องการ การรวบรวมเข้าระบบคอมพิวเตอร์ การออกแบบระบบการติดต่อกับผู้ใช้ การใช้ภาษาในการสื่อระหว่างผู้ใช้ การแสดงผลลัพธ์ และตัวของผู้ใช้เองไม่ทราบว่าตัวเองต้องการอะไร ความต้องการทางด้านข้อมูลและสารสนเทศของผู้ใช้เป็นตัวผลักดันที่ทำให้เกิดการตอบสนอง ล้วนแล้วแต่เป็นประเด็นปัญหาที่เกี่ยวเนื่องกัน

การค้นหาข้อมูล

ข้อมูลที่เราพบในระบบก[illegible]ข้อมูล มีหลายลักษณะ ที่เราคุ้นเคยกันสถิติ ที่เป็นตัวหนังสือ (Text) หรือบางจะมีตัวเลข การจัดเตรียมข้อ[illegible]เชื่อมโยง ประโยชน์อย่างมากใ[illegible] ข้อมูล [illegible]ย่อยเป็น 2

ในการ[illegible]ch ผู้ใช้ทราบว่า แบบ คือ [illegible]น และจะสามารถ

มีอิน[illegible]

2. Content search หรือ Subject search รู้ว่าต้องการอินฟอร์เมชันอะไร แต่ไม่ทราบว่ามีรายการ หรือเรื่องที่ต้องการหรือไม่

การค้นข้อมูลส่วนมากเพื่อ 1. ตอบปัญหาที่ค้างคาอยู่ 2. ใช้ข้อมูลนั้นเพื่อประกอบการตัดสินใจ 3. ต้องการความรู้ที่เป็นพื้นฐานในเรื่องหนึ่ง ๆ 4. ต้องการความรู้ใหม่

ความต้องการอินฟอร์เมชันของผู้ใช้ (User needs) จะส่งผลให้เกิดการตอบสนองเป็นกลไกของกระบวนการค้นคืนข้อมูล ในส่วนของผู้ใช้ต้องมีการเตรียมการที่จะค้นข้อมูล การกำหนดคำค้น เมื่อกำหนดวิธีการและหาแหล่งข้อมูลที่ต้องการได้จึงทำการค้นข้อมูล ผลที่ได้จะขึ้นอยู่กับขั้นการเตรียมการ ข้อมูลที่ได้ในบางครั้งมีส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่เป็นประโยชน์ (Relevant) หรือได้ข้อมูลตรงกับความต้องการมากที่สุด (Precision)

ดังนั้นในการค้นคืนข้อมูลจึงต้องหาข้อสรุปว่า ข้อมูลที่ได้เป็นอย่างไร

1. ตรงกับความต้องการมากที่สุด

2. เกี่ยวข้องกับความต้องการ

3. เป็นข้อมูลที่ไม่ต้องการเลย

ในการค้นข้อมูลเพื่อประกอบ
รศึกษา สิ่งที่จะทำให้ได้ข้อมูลตรง
ามต้องการเป็นเรื่องของปัจจัย
ฐานความรู้ของผู้ใช้ การเลือก
แบบและการกำหนด ตลอดจน
เป็นประโยชน์ จึงจะได้ข้อมูลที่
ค่าใช้จ่าย ค่ากับเวลาและ

ปัญหาใน

การใช้สาร
ความแตกแต่งทางด้า
ข้อมูล ข่าวสาร และสาร ผู้ใช้
Retrieval เป็นกระบวนการ
ต้องการออกไป ดึงเอาสิ่งที่ต้อ

สิ่งที่มีอยู่ Information Retrieval System (IRS) เป็นระบบในการจัดเก็บและให้บริการข้อมูล

สารสนเทศ และความเชี่ยวชาญในเฉพาะสาขาวิชา

อินฟอร์เมชัน ความรู้ ข้อมูล เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวเนื่องกัน ความรู้เกิดจาก

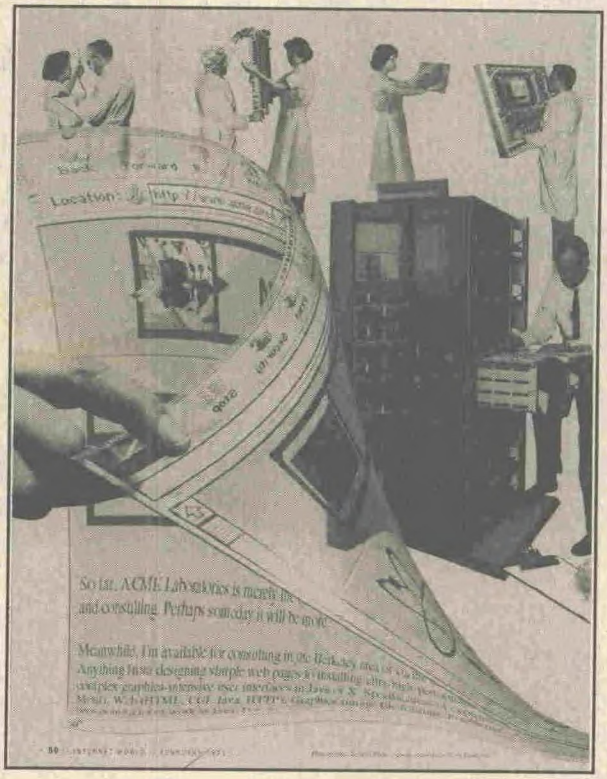

อินฟอร์เมชัน และอินฟอร์เมชันเกิดจากข้อมูล ดังนั้น "อินฟอร์เมชันเป็นความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น"

ความรู้เกิดจากการสั่งสมมาจากประสบการณ์ การเรียนรู้ในอดีต ส่วนข้อมูลเป็นสิ่งที่รับรู้ เกิดจากกระบวนการรับรู้ ที่สามารถส่งต่อหรือจัดเก็บ

คำว่า ข้อมูล ความรู้ และอินฟอร์เมชัน แม้จะเกี่ยวเนื่องกันแต่ไม่สามารถให้คำจำกัดเป็นความหมายเดียวกันได้

ลักษณะของอินฟอร์เมชัน

นอกเหนือจากคำจำกัดความที่ว่าเป็นข้อมูลที่ถูกประมวลผลแล้ว ยังมีคำจำกัดความเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ อีกเช่น

1. ข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งของความรู้และอินฟอร์เมชัน

2. ข้อมูลเป็นกลุ่มของตัวเลข ตัวอักษร

3. ความรู้เป็นกลุ่มของข้อเท็จจริง

4. ความรู้ในแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละคน

5. อินฟอร์เมชันเป็นแนวคิดใหม่

6. อินฟอร์เมชันบางครั้งเป็นสิ่งที่ต้องการที่ไม่เคยรับรู้มาก่อน

7. การส่งต่อหรือการถ่ายโอนอินฟอร์เมชันสามารถทำได้ในทุกที่ที่ต้องการ ขึ้นอยู่กับความเข้าใจและการรับรู้ของผู้รับ

8. อินฟอร์เมชันสามารถที่จะเปลี่ยนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้

9. อินฟอร์เมชันมีความสำคัญเฉพาะสาขาหรือเฉพาะบุคคล

10. อินฟอร์เมชันสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

11. อินฟอร์เมชันมีความสำคัญในกระบวนการตัดสินใจ

12. ข้อมูลที่ค้นคืนหรือข้อมูลที่ต้องการจะกลับกลายเป็นอินฟอร์เมชัน

13. กลุ่มคำหรือข้อมูลจะเป็นอินฟอร์เมชันก็ต่อเมื่อมีประโยชน์หรือตั้งใจที่จะนำไปใช้งาน

ระบบออนไลน์

ในปัจจุบันระบบออนไลน์ที่เราคุ้นเคยจะเป็นอินเทอร์เน็ตที่มีศักยภาพ ให้ความสะดวกในการเชื่อมต่อ มีผู้ให้บริการออนไลน์และบริการสำหรับการค้นหาข้อมูลมากราย การใช้งานที่ง่าย เร็ว และประสิทธิภาพในการเข้าถึงฐานข้อมูล รวมถึงการบริการ-รองรับลูกค้าได้มาก

ระบบคอมพิวเตอร์และการจัดเก็บข้อมูลในคอมพิวเตอร์ได้มีมาตรฐานรองรับในด้านระบบการจัดเก็บ ทำให้เข้าถึงและปรับปรุงข้อมูลหรืออินฟอร์เมชันได้จากระบบคอมพิวเตอร์ที่ต่างระบบกันได้

ยกตัวอย่างเช่น ที่บ้านมีการติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์พร้อมโมเด็ม และเป็นสมาชิกของศูนย์อินเทอร์เน็ตสักแห่งหนึ่ง เพียงเท่านี้ท่านก็สามารถเข้าไปค้นในฐานข้อมูลที่อยู่หรือให้บริการจากอีกซีกโลกได้ในราคาหรืออัตราค่าโทรศัพท์ท้องถิ่น

การค้นข้อมูลแบบออนไลน์

ในยุคที่ระบบคอมพิวเตอร์และการสื่อสารโทรคมนาคมได้เข้ามาเอื้ออำนวยและให้ความสะดวกในการส่งต่อและการกระจายข้อมูล ข้อมูลแบบออนไลน์หาได้จากไหน แหล่งข้อมูลให้ความน่าเชื่อถือเพียงไร เป็นสิ่งที่จะมาทดแทนการให้บริการทางด้านอินฟอร์เมชันแบบเดิมหรือ เป็นคำถามที่คนในแวดวงของการให้บริการข้อมูลต้องคิดสักนิด การเกิดขึ้นมาของระบบออนไลน์เป็นการรวมเอาจุดเด่นในด้านระบบการจัดเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ผสมผสานเข้ากับการเชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การให้บริการแบบออนไลน์เป็นการเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลที่ง่ายและใช้เวลาไม่มากนัก ในสมัยก่อนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างองค์กรทางด้านการให้บริการข้อมูลห้องสมุดต้องใช้ระยะเวลาและมีการสูญเสียหรือเกิดความเสียหายของอินฟอร์เมชัน

ในวันนี้คาดกันว่ามากกว่าร้อยละ 70 ของผู้ใช้คอมพิวเตอร์คงเคยค้นข้อมูลจากซีดีรอมและกว่าร้อยละ 50 คงจะเคยใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อค้นข้อมูล การค้นข้อมูลแบบออนไลน์สามารถทำได้ง่ายและไม่ได้กำหนดว่าต้องใช้งานตอนกี่โมง วิธีการง่าย ๆ ตามขั้นตอน

1. เชื่อมต่อหรือล็อกออนเข้ายังผู้ให้บริการ อาจจะทำผ่านหน้าโฮมเพจของผู้ให้บริการ หรือผ่านทาง Search engine
2. เลือกไฟล์หรือกลุ่มข้อมูลที่ต้องการ
3. เตรียมการค้น
4. แสดงผลการค้น และค้นซ้ำหากยังไม่ได้ข้อมูลที่ต้องการ
5. ออกจากระบบการค้น รูปแบบการค้น จะคล้ายกับการค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตทั่วไป ผ่านเวบ มีการใช้โอเปอร์เรเตอร์ในการค้น เช่น AND, OR, NOT

อินฟอร์เมชันออนไลน์

ระบบการค้นคืนสารสนเทศโดยเฉพาะที่เป็นระบบออนไลน์ เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้ใช้ได้ใกล้ชิดและเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย

1. ได้ข้อมูลหรืออินฟอร์เมชันง่ายและมากพอเพียงสำหรับการค้นคืนในเวลาจำกัด
2. มีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเพื่อใช้ในการค้นคว้าการตัดสินใจเพื่อดำเนินงาน
3. การกระจายอินฟอร์เมชันสามารถส่งถึงผู้ใช้ในหลากหลายรูปแบบทั้งภาพเสียงเป็นระบบมัลติมีเดีย

การค้นคืนข้อมูลหรืออินฟอร์เมชันที่ได้ อาจจะไม่ได้ถูกต้องตามความต้องการ 100 เปอร์เซ็นต์ มีสูตรในการคำนวนว่าข้อมูลที่ได้ตรงกับความต้องการหรือใกล้เคียงกับความต้องการเพียงใด

ให้ k เป็นจำนวน Records
m เป็น relevant (คำที่เกี่ยวเนื่อง)
n เป็น relevant

ดังนั้น Precision (P) = (m/k) *100
Recall (R) =(n/n) *100

ในการกำหนดหัวข้อหรือคำสำหรับการค้นข้อมูลจะทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด ดังที่ได้กล่าวมาในตอนต้นว่า ผลลัพธ์ของการค้นข้อมูลจะเป็นไปได้ด้วยดีเพียงใดจะขึ้นอยู่กับพื้นฐานของผู้ใช้หรือยูสเซอร์

การวางแผนในการค้น

ในการใช้งานระบบค้นคืนข้อมูลให้ได้ประโยชน์มากที่สุด และสูญเสียเวลาในการค้นข้อมูลน้อยที่สุด และได้ข้อมูลตรงกับความต้องการมากที่สุด ต้องมีกรรมวิธีหรือกลยุทธ์ในการค้น การทำงานใด ๆ ก็ตามถ้าหากมีการวางแผนงานที่รัดกุมและดำเนินการตามแผนเป้าหมายที่วางไว้ย่อมเป็นไปตามการคาดหมาย

การวางแผนในการค้นข้อมูลก่อนอื่นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างคร่าว ๆ ก่อน การวางแผนการค้นข้อมูลไม่แตกต่างจากการวางแผนการทดลองในกรรมวิธีทางวิทยาศาสตร์ มีการกำหนดปัญหา ตั้งสมมติฐาน การวางแผนการทดลอง ขั้นตอนการทดลอง ทดสอบหาความผิดพลาด สรุปประเด็นปัญหา สรุปผลการทดลอง

ในการค้นข้อมูลมีเทคนิคในการค้นเกี่ยวกับสาขาวิชาเฉพาะด้าน ที่ได้แบ่งแยกวิธีการค้นตาม

1. เนื้อหา
2. ชื่อ
3. คำสำคัญที่อ้างอิง

ในการค้นข้อมูลแต่ละครั้งผู้ค้นข้อมูลเองต้องให้ความสำคัญถึง

1. ความรู้พื้นฐานที่ตัวเองมี

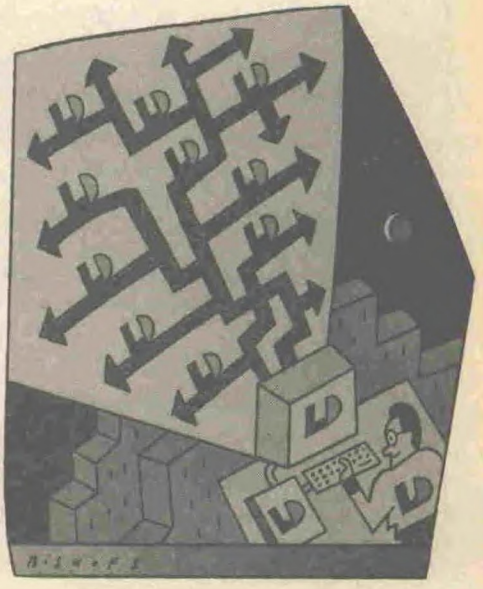

2. มีพจนานุกรมฉบับทั่วไปเพื่อใช้ศัพท์ในการค้นและพจนานุกรมศัพท์เฉพาะ

3. หนังสืออภิธานศัพท์ฉบับทั่วไปและเฉพาะสาขาวิชา

4. คู่มือในการใช้งาน

5. ผลการสืบค้นในครั้งก่อนของเนื้อหานี้ที่สนใจ

เริ่มสืบค้นสิ่งที่สำคัญก่อนการสืบค้นต้องมีการวางแผนในการค้นข้อมูล

การค้นข้อมูลด้วยอินเทอร์เน็ต

ในปัจจุบันได้มีการนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ในวงกว้าง และอินเทอร์เน็ตเป็นแรงอีกแรงหนึ่งที่ส่งเสริมในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นที่รวมของแหล่งข้อมูล อินฟอร์เมชันขนาดใหญ่ ในการเข้าถึงข้อมูลและการจัดเก็บจะใช้มาตรฐานในการจัดเก็บที่เหมือนกัน ทำให้การค้นคืนเป็นไปอย่างง่ายดาย แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตบางครั้งเป็นสิ่งที่เราไม่ต้องการเสียเป็นส่วนใหญ่ ถ้าไม่วางแผนที่ดีในการค้น และถ้าหากไม่รู้จักเลือกใช้คำค้นหรือวางแผนการค้นก่อน ข้อมูลที่ได้อาจจะไม่สามารถนำมาใช้ได้เลย

การค้นข้อมูลโดยทั่วไป

อยากรู้เบอร์โทรศัพท์ต้องถาม 13 หรือ 183 และในสมุดโทรศัพท์ทั้งฉบับที่พิมพ์และซีดีรอม ต้องรู้ชื่อจึงจะสามารถค้นได้ และถ้าหากมีข้อมูลอื่นมาประกอบ จะสามารถเข้าถึงอินฟอร์เมชันที่ต้องการได้เร็วขึ้น การค้นหาด้วยชื่อ (Name Search) เป็นส่วนหนึ่งของระบบการสืบค้นอินฟอร์เมชัน ใช้ในโอกาสที่ไม่รู้จะใช้คำไหนค้นแล้ว ลองใช้ชื่อจริงหรือสถานที่ที่เป็นที่รู้จักเข้าเป็นคำค้น หรือในยามที่ใช้คำค้นคำไหนแล้วยังได้ผลออกมาไม่เป็นที่พออกพอใจ

ต่อไปคงต้องเปลี่ยนไปใช้ผู้ให้บริการรายอื่น บนอินเทอร์เน็ตเลือก Search Engine ตัวใหม่เผื่อจะได้ข้อมูลตามความต้องการ

การเสาะแสวงหา

การเข้าไปเป็นสมาชิกในกลุ่มข่าว หรือ NEWS GROUP หรือการสมัคร mailing List อาจจะทำให้ได้ข้อมูลในกลุ่มที่ต้องการเพื่อนำมาตัดสินใจในการทำงานมากขึ้น

ในการใช้งานส่วนมากจะใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล์) เพื่อติดต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูล

ในส่วนของการให้อีเมล์คงจะต้องระมัดระวังสักนิดเพื่อเป็นป้องกันปัญหาทางด้านการโจรกรรมข้อมูล หรือการกระทำที่อาจจะทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ถึงแม้ว่าจะมีเทคโนโลยีป้องกันการลักลอบข้อมูล กระนั้นยังมิวายที่ข้อมูลที่เป็นความลับกลับกลายเป็นของที่ไม่ลับ

Information Retrieval : Internet Web Browsing

อินเทอร์เน็ตในวันนี้ไม่ใช่สิ่งใหม่ที่ผู้คนในวงการไอทีน้อยคนนักจะไม่รู้จัก การเข้ามามีบทบาทในด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล การติดต่อสื่อสาร ส่งผลทางด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปรับปรุงและการเข้าถึงอินฟอร์เมชันหรือสารสนเทศได้สะดวก และยังเอื้อประโยชน์ในการใช้สารสนเทศ ปัญหาของระบบการจัดเก็บและการเข้าถึงในปัจจุบัน นอกเหนือจากตัวผู้ใช้เอง ยังมีประเด็นในด้านตัวสารสนเทศเองที่มีจำนวนมาก จนเกิดการสับสนในการเลือกใช้และการนำไปใช้อย่างถูกต้อง อินเทอร์เน็ตเป็นตัวกลางที่ดีที่ผู้ใช้สามารถใช้งานได้ทุกที่ การเติบโตของจำนวนเซอร์ฟเวอร์และการเชื่อมต่อเครือข่ายด้วยความเร็วสูงส่งผลให้ประสิทธิภาพโดยรวม

การจัดเก็บสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถเข้าถึงได้จากระบบเทอร์มินัล (Telnet) การดึงข้อมูลจากกลุ่มข่าว (Usenet) และที่ได้รับความนิยมมากต้องยกให้บนเวบและการส่งข้อมูลผ่านอีเมล์

เวบให้ประโยชน์อะไรกับการใช้สารสนเทศ

ต้องแยกประเด็นออกเป็น 2 แบบ เริ่มจาก

1. ค้นข้อมูลตามความต้องการ (Searching)

2. หาข้อมูลหรือสารสนเทศที่สนใจ (Surfing)

พอจะมองออกแล้วว่าประโยชน์ที่ได้จากการใช้เวบในการเข้าถึงสารสนเทศนอกเหนือจากข้อมูลที่ต้องการแล้ว ข้อมูลที่เรากำลังสนใจอื่น ๆ สามารถเรียกใช้เป็นการเสริมหรือเพิ่มพูนทางด้านข้อมูลที่เอื้อประโยชน์

ทิ้งท้ายสำหรับการค้นหา

ในภาษาอังกฤษเขาอาจจะใช้คำว่า Step-by-step เพื่อแนะนำว่า ให้ทำตามนะแล้วจะไม่ผิดหวัง แต่สำหรับตอนนี้บอกกล่าวกันไว้เฉย ๆ ถ้าใครคิดว่าเวลาที่ใช้ในการค้นไม่ค่อยจะสำคัญ ขั้นตอนที่จะกล่าวต่อไปก็ข้ามได้ครับ ตรงนี้ไม่ว่ากัน

จัดแจงเรื่องราวก่อนการค้น

- ทำแบบฟอร์มสำหรับการค้นและเขียนประเด็นปัญหาที่ต้องการ (สั้น ๆ ได้ใจความ)
- กำหนดคำหรือลองหาคำตอบลงในฟอร์มที่กำหนด พร้อมกับกำหนดศัพท์สำหรับการค้น
- กำหนดคอนเซ็ปต์ในการค้นสัก 2 - 3 คอนเซ็ปต์
- เลือกเครื่องมือหรือผู้ให้บริการและหัวข้อสำหรับการค้น
- สรุปประเด็นในการค้นเพื่อเริ่มลงมือปฏิบัติการตามล่าข้อมูล
- รวบรวมคำค้นที่ได้นำไปเทียบกับของเดิมที่เคยค้น และหาข้อมูลที่ต้องการ

พิจารณาผลลัพธ์ในการค้นครั้งก่อน

- เลือกเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องและคิดว่าตรงกับความต้องการที่สุด
- นำมาหาคำค้นที่เหมาะสม ถ้าหากยังไม่พอใจผลการค้น
- นำไปเป็นหัวข้อสำหรับการค้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสม

ในขณะทำการค้น

- เซฟหน้าจอที่ค้นพบและค้นหาต่อไป
- ลองพิมพ์หรือสำรวจข้อมูลที่แสดงผลว่าพอใจในข้อมูลนี้หรือไม่
- ย้อนกลับไปขั้นตอนจัดเก็บหน้าจอเพื่อค้นในโอกาสต่อไป

ค้นหาจนพอใจ

- เมื่อได้ข้อมูลทั่วไปที่คิดว่าตรงกับความต้องการแล้ว ให้ใช้ส่วนของข้อมูลที่ได้เป็นตัวกำหนดการค้นคราวต่อไปเมื่อต้องการข้อมูลเพิ่มเติม
- ค้นอีกครั้งในกลุ่มข้อมูลที่ได้ (ที่คิดว่าตรง) ให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงมากที่สุด

เลือกผู้ให้บริการรายใหม่

- ถ้าหากค้นแล้ว วางแผนดีแล้ว เลือกฐานข้อมูลหรือกลุ่มของข้อมูลแล้ว ยังไม่ถูกใจ
- เปลี่ยนวิธีการ ใช้ logic และเปลี่ยนปรับกลยุทธ์แล้ว
- ง่ายมากครับ เปลี่ยน Search Engine หรือเปลี่ยนผู้ให้บริการข้อมูล (ตรงนี้ถ้าเป็นอินเทอร์เน็ตไม่เกี่ยวกับ ISP นะครับ ไม่ต้องเปลี่ยน)

หลังจากที่ได้ข้อมูลสมใจ

- เก็บวิธีการไว้เป็นแม่แบบ
- นำข้อมูลไปใช้ตามความต้องการ
- ติดต่อไปยังแหล่งข้อมูลที่ค้นเจอให้ได้ข้อมูลตัวจริง
- ถ้ามีเรื่องค่าใช้จ่ายต้องประมาณการไว้ด้วยจะได้ควบคุมด้านงบประมาณ

ในส่วนของการค้นสารสนเทศยังมีเรื่องราวที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นความพยายามในการค้นภาพจากระบบฐานข้อมูล การจัดเก็บในรูปแบบที่เปลี่ยนไปนอกเหนือจากระบบข้อมูลหนังสือหรือเท็กซ์ที่มีส่วนของมัลติมีเดีย การวางระบบทางด้านข้อปัจจัย ทางด้านระบบเครือข่ายความเร็วสูง จะส่งผลทำให้การพัฒนาทางด้านการส่งผ่านอินฟอร์เมชันได้เร็วขึ้น และการพัฒนาทางด้านระบบการจัดเก็บและความเร็วจะทำให้เราได้ข้อมูลหรืออินฟอร์เมชันในรูปแบบอื่นและสามารถเก็บข้อมูลได้อย่างไม่จำกัดจำนวน

การพัฒนาทางด้านความรู้และความสามารถของมวลมนุษยชาติ เป็นผลพวงมาจากการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง การกระจายและเข้าถึงข้อมูล เป็นการเพิ่มพูนความรู้

ไม่ว่าสารสนเทศจะมีประโยชน์ต่อสถาบันหรือกลุ่มคนใดก็ตาม ต้องมีการจัดเก็บและการค้นคืน ซึ่งพอจะสรุปกระบวนการได้ดังนี้

1. การรับข้อมูลข่าวสารและความรู้นำมาไว้ในระบบ เช่น Text Database จะมีการกำหนดและวิเคราะห์เนื้อหา (Content analyst) เพื่อกำหนดคำแทนเนื้อหา (Entity) ใช้สำหรับสืบค้น

2. ตอบสนองต่อ Request ของผู้ใช้ โดยการวิเคราะห์และแปรรูปคำถามเพื่อรอเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีอยู่ในแฟ้มข้อมูล

3. เปรียบเทียบคำถามหรือคำค้นในแฟ้มข้อมูล

4. แสดงผลลัพธ์ที่ได้ให้แก่ผู้ใช้ ดังนั้น IRS เป็นการจัดการกับข้อมูลให้เป็นระบบ

ส่งท้าย

ปัจจัยที่ทำให้การค้นคืนข้อมูลไม่เป็นไปตามความต้องการเกิดจาก

1. ตัวผู้ใช้เอง
2. ตัวกลางหรือผู้ให้บริการ
3. ความสมบูรณ์ของระบบ นอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่ไม่ทราบสาเหตุ ที่นอกเหนือประเด็น เช่น ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ระบบอินฟอร์เมชันต้องสามารถให้คำตอบกับปัญหาที่ผู้ใช้ต้องการ และชี้ประเด็นให้ผู้ใช้ได้มองเห็นภาพว่าปัญหานี้ต้องใช้อินฟอร์เมชันจึงจะผ่านพ้นไปได้ ถึงแม้ว่าผู้ใช้เองไม่มีความต้องการที่จะใช้อินฟอร์เมชันก็ตาม และต้องให้คุณค่าจากผลลัพธ์นั้นสอดคล้องกับพื้นฐานความรู้ของผู้ใช้เพื่อช่วยในการตอบปัญหาที่ Request จึงเป็นผลสมบูรณ์แบบในการให้บริการสืบค้น

จากใจจริงแล้วอยากจะฝากไว้สำหรับผู้ให้บริการตอบคำถาม หรือผู้ให้บริการข้อมูล ก่อนที่จะกล่าวหาผู้ใช้ ลองสำรวจส่วนของการบริการก่อนว่า ให้บริการดีเพียงใด

การคำนวณพื้นที่รูปทรงไม่ปกติในโปรแกรม AutoCAD

ปัญหาอย่างหนึ่งที่หลายท่านได้พบเมื่อใช้งานโปรแกรม AutoCAD ก็คือการหาพื้นที่รูปทรงที่ไม่เป็นรูปเหลี่ยมธรรมดาและไม่ใช่รูปทรงปิด ซึ่งโดยทั่วไปการหาพื้นที่ของรูปทรงดังกล่าวจะต้องเขียนรูปทรงนั้นให้เป็นรูปทรงปิดก่อนโดยใช้ Polyline ในการเขียนรูปแล้วค่อยใช้คำสั่ง Area / Entities เพื่อหาพื้นที่อีกครั้ง ทำให้เสียเวลาและยุ่งยาก ยกตัวอย่างเช่น การแบ่งแปลงที่ดินของพื้นที่จัดสรร ท่านจะต้องเขียนด้วยเส้นตรง เส้น Polyline และเส้นโค้งเป็นส่วนใหญ่ เวลาหาพื้นที่แต่ละแปลงที่ดิน ก็จะพบปัญหาในการคำนวณพื้นที่และเขียนรูปทรงของที่ดินแต่ละแปลงโดยใช้ Polyline

แต่มีคำสั่งในโปรแกรม AutoCAD อยู่คำสั่งหนึ่งที่หลายท่านอาจจะไม่ทราบ และก็ไม่มีข้อมูลมากนัก คือคำสั่งนี้เดิมจะซ้อนอยู่ในคำสั่ง Bhatch เพื่อใช้ในการใส่เส้นแรเงาหรือโทนในรูปที่เป็นพื้นที่ปิด แต่ท่านสามารถเรียกใช้คำสั่ง Bpoly (AutoCAD R.13) หรือ Boundary (AutoCAD R.14) ที่ Command line ของ AutoCAD ในการสร้างรูปทรงปิดที่เป็น Polyline นี้ได้โดยง่าย แล้วค่อยเลือกคลิกเมาส์ตรงจุดที่อยู่ในบริเวณพื้นที่ที่ล้อมรอบด้วยเส้นตรงหรือเส้นโค้งนี้ (ย้ำนะครับว่าเป็นพื้นที่ปิด มิฉะนั้นจะเกิดข้อผิดพลาด) ก็จะเกิดรูปทรงภายในตามแนวขอบเขตตามต้องการ จากนั้นท่านก็สามารถใช้คำสั่ง Area เพื่อหาพื้นที่ของรูปทรงนั้น ๆ ได้ นอกจากนี้คำสั่งนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการใส่เส้นแรเงา (Hatch) เหมือนตัวอย่างในรูปได้อีกด้วย

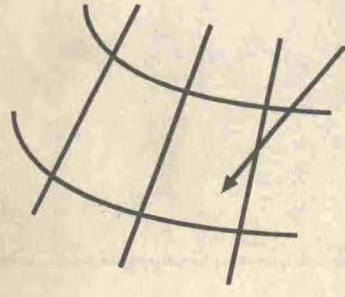

เลือกจุดที่อยู่ภายในพื้นที่นี้หลังจากเลือกคำสั่ง Bpoly หรือ Boundary

กวีไกร ศรีหิรัญ
ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

เจ้าของเทคนิคจะได้รับโปรแกรม Thaisoft Dictionary v2.0
จำนวน 1 ชุด มูลค่า 1,485 บาท